ISSN (o): 3030-3362

№ 5(27)
27.05.2025
IF 2024
11.7

RTADQIQ VA TATBIQ
Research and implementation

scientific-methodical journal

SCIENCES

Exact, Natural, Political, Social, Economic, Technical, Medical, Pedagogical

zenodo
Google scholar
OpenAIRE
ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE
CERTIFICATE № 078777
ral-journal.uz
@ferteach_uz

Editor in Chief:
F.M.Mukhtarov
PhD, associate prof

Executive editor
S.I.Zokirov
PhD, associate prof

Languages:
Uzbek, Russian, English and Karakalpak

Registered in the Agency of Information and Mass Communications under the Administration of the President of the Republic of Uzbekistan on May 3, 2023 under number 078777.

IF-2024: 11.7

@ferteach_uz
+99893-343-13-14
https://rai-journal.uz

SCAN ME

Editorial Board:

B.R.Ismailov *– Dr. Tech. Sc., Prof., M.Avezov South Kaz. Univ., Shymkent, Kazakhstan*
I.Bjorn *- Ph.D., Imeritus, Technical University of Denmark, Copenhagen, Denmark*
A.Rasulov *– Dr. Phys.-Math. Sc., Prof., TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan*
L.K.Mamadaliyeva *– Dr. Tech. Sc. (DSc), Prof., FerPI, Fergana, Uzbekistan*
M.E.Yunusaliyev *– Dr. Tech. Sc. (DSc), Prof., FerPI, Fergana, Uzbekistan*
X.B.Ismailov *– Can. Tech. Sc., Assoc. Prof., M.Avezov South Kaz. Univ., Shymkent, Kazakhstan*
J.T.Moldaliyev *– Can. Bio. Sc., Assoc. Prof.. OshSU, Osh, Kyrgyzstan*
O.S.Nazarmatov *– DSc in Econ., TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan*
G.K.Obidova *- DSc in Ped., TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan*
T.M.Abdullayev *- Ph.D. in Tech. Sc., TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan.*
N.I.Ibrokhimov *- Ph.D. in Phys.-Math., TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan.*
A.R.Nurmatov *- Ph.D. in History, NamSU, Fergana, Uzbekistan.*
T.Yu.Bakirov *- PhD in Ped. Sc., FarSU, Fergana, Uzbekistan*
D.F.Tukhtasinov *- Ph.D. in Ped. Sc., TUIT Fergana branch, Fergana, Uzbekistan.*
S.B.Atajonova *- Ph.D in Ped. Sc., AndMI, Andijan Uzbekistan*
Sh.A.Umarov *- Ph.D. in Phys.-Math. Sc., TUIT Fergana branch, Fergana, Uzbekistan.*
I.A.Rustamov *- Ph.D. in Phil. Sc., TUIT Fergana branch, Fergana, Uzbekistan.*
B.Kh.Tolipov *- Ph.D. in Phil. Sc., TUIT Fergana branch, Fergana, Uzbekistan.*
O.Kh.Otakulov *- Can. Tech. Sc., Assoc. Prof.. TUIT Fergana branch, Uzbekistan*
O.S.Raimjonova *- Ph.D in Tech. Sc., Assoc. Prof., TUIT Fergana branch, Uzbekistan*
R.A.Nurdinova *- Ph.D in Tech. Sc., Assoc. Prof., TUIT Fergana branch, Uzbekistan*
M.I.Ismoilov *- Ph.D in Tech. Sc., Assoc. Prof., TUIT Fergana branch, Uzbekistan*
I.T.Tojiboyev *- Can. Tech. Sc., Assoc. Prof., Fergana State University, Uzbekistan*
Sh.J.Kholmatov *- PhD., TUIT Fergana branch, Fergana, Uzbekistan*
Z.N.Khatamova *- PhD. in Tech. Sc., TUIT Fergana branch, Fergana, Uzbekistan*
Q.Kh. Akhunov *- Can. Tech. Sc., Assoc. Prof., Fergana Polytechnic Institute, Uzbekistan*
M.Kh. Okhunov *- Can. Tech. Sc., Assoc. Prof., Fergana Polytechnic Institute, Uzbekistan*
A.Q. Khomidov *- Can. Tech. Sc., Assoc. Prof., Fergana Polytechnic Institute, Uzbekistan*
Sh.Sh. Akramov *- PhD, TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan*
A.A. Salimov *- PhD in Econ., Fergana Polytechnic Institute, Uzbekistan*
Z.G'. Ubaydullayev *– Can. Econ., TUIT Qarchi Branch, Qarchi, Uzbekistan*
S.S. Ibragimov *- Ph.D in Tech. Sc., AndMI, Andijan Uzbekistan*
Sh.J. Kholmatov *- Ph.D. in Phil., TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan*
G.D. Kuchkarova *- Ph.D. in Phil., TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan*
I.R.Teshabayeva *- Ph.D. in Tech. Sc., TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan*
A.L.Meliquziyev *- Ph.D. in Phil. Sc., TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan*
O.U.Kholmatova *- Ph.D. in Phil. Sc., TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan*
N.N.Radjabov *- Ph.D. in Phil. Sc., Assoc. Prof., Oriental University, Tashkent, Uzbekistan*
Sh.A.Yuldashov *- Ph.D. in Tech. Sc., Fergana State University, Fergana, Uzbekistan*
A.A.Yuldashev *- Ph.D. in Tech. Sc., Fergana State University, Fergana, Uzbekistan*
M.Israilov *- Can. Tech. Sc., Armed Forces of the Republic of Uzbekistan Academy of Forces*
N.S.Abdullaeva *- PhD in Ped. Sc., NamDU, Namangan, Uzbekistan*
A.G.Turgunboyeva *- PhD in Ped. Sc., NamDPI, Namangan, Uzbekistan*
M.A.Abdullaeva *- Prof., NamDU, Namangan, Uzbekistan*
I.O.Ergashev *- PhD in Econ., Fiscal Institute, Tashkent, Uzbekistan*
N.T.Mamatxanova *- PhD in Ped. Sc., NamDPI, Namangan, Uzbekistan*
U.Yu.Akhundzhanov *- PhD in Tech. Sc., TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan*
O.M.Ergashev *- PhD in Tech. Sc., TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan*
N.R.Khallieva *- PhD in Econ., Bukhara MTI, Bukhara, Uzbekistan*
F.K.Achilova *– Can. Econ. Sc., TUIT Qarchi Branch, Qarchi, Uzbekistan*
A.K.Samyayev *- PhD in Geog., Sam. Reg. Ped. Skills Center, Samarkand, Uzbekistan*
J.S.Abdullayev *- Can. Phys.-Math. Sc., Assoc. Prof.. TUIT Fergana branch, Uzbekistan*
N.D.Botirova *–PhD in Ped, TUIT Fergana Branch, Fergana, Uzbekistan*

Bosh muharrir:

Tahrir hay'ati:

F.M.Mukhtarov
PhD, dotsent

Ijrochi muharrir:
S.I.Zokirov
PhD, dotsent

Nashr tillari:
O‘zbek, Rus, Inzliz va Qoraqalpoq

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 2023-yil 3-mayda 078777 raqami bilan ro‘yxatga olingan.

IF-2024: 11.7

@ferteach_uz
+99893-343-13-14
https://rai-journal.uz

B.R.Ismailov *– t.f.d., prof. M.Avezov Jan. Qoz. Univ-ti., Chimkent, Qozog‘iston*
I.Byorno - *Ph.D., Imeritus, Daniya Texnika Universiteti, Kopengagen, Daniya*
A.Rasulov *– f.-m..f.d., prof.TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
L.K.Mamadaliyeva – *t.f.d. (DSc), prof. FarPI, Farg‘ona, O‘zbekiston*
M.E.Yunusaliyev – *t.f.d. (DSc), prof. FarPI, Farg‘ona, O‘zbekiston*
X.B.Ismailov- *t.f.n., dot., M.Avezov Jan. Qoz. Univ-ti., Chimkent, Qozog‘iston*
J.T.Moldaliyev *- bio. f. n., dotsent. OshDU, Osh, Qirg‘iziston*
O.S.Nazarmatov *- iqt.f.d. DSc, TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
G.K.Obidova *- ped.f.d. DSc, TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
T.M.Abdullayev *– t.f.b. Ph.D., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston.*
N.I.Ibrokhimov *– f.-m.f.b. Ph.D., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston.*
A.R.Nurmatov *– tarix f.b. Ph.D., NamDU, Farg‘ona, O‘zbekiston.*
T.Yu.Bakirov *- ped. f.b. PhD, FarDU, Farg'ona, O‘zbekiston*
D.F.To‘xtasinov *- ped.f.b. Ph.D., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston.*
S.B.Atajonova *- ped.f.b. Ph.D, AndMI, Andijon O‘zbekiston*
Sh.A.Umarov *- f.-m.f.b. Ph.D., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston.*
I.A.Rustamov *- fal.f.b. Ph.D., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston.*
B.X.Tolipov *- f.f.b. Ph.D., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston.*
O.X.Otaqulov *– t.f.n., dotsent. TATU Farg‘ona filiali, O‘zbekiston*
O.S.Raimjonova *– t.f.b. Ph.D, dotsent, TATU Farg‘ona filiali, O‘zbekiston*
R.A.Nurdinova *– t.f.b. Ph.D, dotsent, TATU Farg‘ona filiali, O‘zbekiston*
M.I.Ismoilov – *t.f.b. Ph.D, dotsent, TATU Farg‘ona filiali, O‘zbekiston*
I.T.Tojiboyev *– t.f.n., dotsent, Farg‘ona davlat universiteti, O‘zbekiston*
Sh.J.Kholmatov *- i.i.f.b. PhD., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
Z.N.Khatamova *- t.f.b. PhD., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
Q.X. Axunov *- t.f.n., dotsent, Farg‘ona politexnika instituti, O‘zbekiston*
M.X. Oxunov *- t.f.n., dotsent, Farg‘ona politexnika instituti, O‘zbekiston*
A.Q.Xomidov *- t.f.n., dotsent, Farg‘ona politexnika instituti, O‘zbekiston*
Sh.Sh.Akramov *– q.x.f.b. PhD, TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
A.A.Salimov *- iqt.f.b. PhD, Farg‘ona politexnika instituti, O‘zbekiston*
Z.G‘.Ubaydullayev *- iqt.f.n., TATU Qarchi filiali, Qarchi, O‘zbekiston*
S.S.Ibragimov *- t.f.b. Ph.D, AndMI, Andijon O‘zbekiston*
Sh.J.Xolmatov*- fal.f.b. Ph.D., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
G.D.Kuchkarova*- fal.f.b. Ph.D., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
I.R.Teshabayeva *- t.f.b. Ph.D., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
A.L.Meliquziyev*- fil.f.b. Ph.D., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
O.U.Xolmatova*- fil.f.b. Ph.D., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
N.N.Radjabov*- fil.f.b. Ph.D., dotsent, Oriental University, Toshkent, O‘zbekiston*
Sh.A.Yuldashov *- t.f.b. Ph.D., Farg‘ona davlat universiteti, Farg‘ona, O‘zbekiston*
A.A.Yuldashev *- t.f.b. Ph.D., Farg‘ona davlat universiteti, Farg‘ona, O‘zbekiston*
M.Israilov *- t.f.n., O‘zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlar Akademiyasi*
N.S.Abdullayeva *- p.f.b. PhD, NamDU, Namangan, O‘zbekiston*
A.G.Turg‘unboyeva *- p.f.b. PhD, NamDPI, Namangan, O‘zbekiston*
M.A.Abdullayeva *- professor, NamDU, Namangan, O‘zbekiston*
I.O.Ergashev *– iqt.f.b. PhD, Fiskal instituri, Toshkent, O‘zbekiston*
N.T.Mamatxanova *- p.f.b. PhD, NamDPI, Namangan, O‘zbekiston*
U.Yu.Axundjanov *- t.f.b. PhD, TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
O.M.Ergashev *- t.f.b. PhD, TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*
N.R.Xallieva *- iqt.f.b. PhD, Buxoro MTI, Buxoro, O‘zbekiston*
F.K.Achilova *- iqt.f.n., TATU Qarchi filiali, Qarchi, O‘zbekiston*
A.K.Samyayev *- g.f.b. PhD, Sam. vil. ped. mah. mar, Samarqand, O‘zbekiston*
J.S.Abdullayev *- f.-m.f.n., TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston.*
N.D.Botirova *– ped.f.b. PhD, TATU Farg‘ona filiali, Farg‘ona, O‘zbekiston*

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida “topshiriq” tushunchasini joriy etish va rivojlantirishning asosiy uslubiy yondashuvlari

Kodirov Jasur Abdumalikovich[1], Erkinova Pokiza Erkin qizi[2]

[1]***Innovatsion Texnologiyalar Universiteti, Dasturiy injeniring va raqamli iqtisodiyot kafedrasi v.v.b dotsenti***
[2]***Innovatsion Texnologiyalar Universiteti, Boshlang‘ich ta’lim yo‘nalishi, 4-kurs talabasi***

Copyright: © 2025 by the author.
Licensee: This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (https:// creativecommons.org/licenses/by/ 4.0/).

Annotatsiya: Boshlang‘ich sinf o’quvchilarni so‘z masalasida ma’lumotlar va ular qidirayotgan narsa o‘rtasidagi bog‘lanishni o‘rnatishga va shunga muvofiq arifmetik amallarni tanlashga va keyin bajarishga qanday o‘rgatish masalasi metodologiya fanida turli yo‘llar bilan hal qilinadi. Shunga qaramay, boshlang‘ich maktab o‘quvchilarini muammolarni hal qilishga o‘rgatish bilan bog‘liq turli xil uslubiy tavsiyalarni ikkita tubdan farqli yondashuv nuqtai nazaridan ko‘rib chiqish tavsiya etiladi.

Kalit so‘zlar: ko‘nikma, fikrlash, rivojlantiruvchi, faoliyat, harakatlar, qobiliyat, o‘yin topshiriqlari, muloqot, natija.

Основные методические подходы к внедрению и развитию понятия «задача» у учащихся младших классов

Кодиров Джасур Абдумаликович[1], Эркинова Покиза Эркин кызы[2]

[1]***Университет инновационных технологий***
Доцент кафедры программной инженерии и цифровой экономики +998978933388
[2]***Университет инновационных технологий***
Специальность «Начальное образование», студент 4 курса

Аннотация: Вопрос о том, как научить учащихся начальной школы устанавливать связи между информацией в текстовой задаче и тем, что они ищут, а также выбирать и выполнять арифметические действия соответствующим образом, рассматривается в области методологии различными способами. Тем не менее, различные методические рекомендации, связанные с обучением учащихся начальной школы решению задач, целесообразно рассматривать с точки зрения двух принципиально разных подходов.

Ключевые слова: умения, мышление, развитие, активность, действия, способности, игровые задания, общение, результат.

Main methodological approaches to the implementation and development of the concept of "problem" in primary school students

Kodirov Jasur Abdumalikovich[1], Erkinova Pokiza Erkin kyzy[2]

[1]*University of Innovative Technologies*
Associate Professor of the Department of Software Engineering and Digital Economy +998978933388
[2]*University of Innovative Technologies*
Major: "Primary Education", 4th year student

Abstract: The question of how to teach primary school students to establish connections between information in a text problem and what they are looking for, as well as to select and perform arithmetic operations accordingly, is considered in the field of methodology in various ways. However, various methodological recommendations related to teaching primary school students to solve problems should be considered from the point of view of two fundamentally different approaches.

Keywords: skills, thinking, development, activity, actions, abilities, game tasks, communication, result.

Boshlang‘ich sinf o’quvchilar avval oddiy masalalarni yechishni o‘rganadilar, so‘ngra oddiy masalalarning turli kombinatsiyalarini o‘z ichiga olgan murakkab masalalarni yechishni o‘rganadilar.

Oddiy masalalarni yechishni o‘rganish jarayoni bir vaqtning o‘zida matematik tushunchalarni shakllantirish jarayonidir. Shu munosabat bilan boshlang‘ich sinf matematika kursida muhokama qilinadigan tushunchalarga qarab, oddiy masalalar uch guruhga bo‘linadi:

- birinchi guruhga oddiy masalalar kiradi, ularda Boshlang‘ich sinf o’quvchilar har bir arifmetik amalning (qo‘shish, ayirish, ko‘paytirish, bo‘lish) o‘ziga xos ma’nosini o‘zlashtiradilar;

- ikkinchi guruhga oddiy masalalar kiradi, bunda o‘quvchilar arifmetik amallarning komponentlari va natijalari orasidagi bog‘lanishni o‘rganadilar. Bu noma’lum komponentni topish uchun oddiy vazifalar (4 turdagi);

- uchinchi guruh – sodda masalalar, ularning yechimida farqli taqqoslash (6 turdagi) va ko‘plik nisbati (6 turdagi) tushunchalari ochiladi;

Boshlang‘ich sinf o’quvchilarni masalalarni yechishga o‘rgatish ularni ma’lumotlar va ular izlayotgan narsalar o‘rtasida bog‘lanishni o‘rnatishga va shunga muvofiq arifmetik amallarni tanlashga va keyin bajarishga o‘rgatish demakdir.

O‘quvchilar o‘zlashtirishlari kerak bo‘lgan muammolarni hal qilish qobiliyatining markaziy bo‘g‘ini ma’lumotlar va qidirilayotgan narsa o‘rtasidagi bog‘lanishlarni o‘zlashtirishdir. Ularning masalalarni yechish qobiliyati o‘quvchilarning bu bog‘lanishlarni qay darajada o‘zlashtirishlariga bog‘liq. Shuni hisobga olgan holda, boshlang‘ich sinflarda masalalar guruhlari bo‘yicha ish olib boriladi, ularni hal qilish ma’lumotlar va izlanayotganlar o‘rtasidagi bir xil bog‘lanishlarga asoslanadi, lekin ular o‘ziga xos mazmuni va sonli ma’lumotlari bilan farqlanadi. Bunday muammolar guruhlarini bir xil turdagi muammolar deb ataymiz. Muammolar ustida ishlash o‘quvchilarni birinchi navbatda bir turdagi, keyin boshqa turdagi va hokazo muammolarni hal qilishga o‘rgatish bilan kamaytirilmasligi kerak. Uning asosiy maqsadi Boshlang‘ich sinf o’quvchilarni turli xil hayotiy vaziyatlarda ma’lumotlar va ular izlayotgan narsalar o‘rtasida ongli ravishda muayyan aloqalarni o‘rnatishga o‘rgatishdir. Ularning bosqichma-bosqich murakkablashishini ta’minlaydi. Bunga erishish uchun o‘qituvchi har bir turdagi muammolarni hal qilish uchun o‘qitish metodikasining quyidagi bosqichlarini ta’minlashi kerak:

1) muammolarni hal qilish uchun tayyorgarlik ishlari;

2) muammolarni hal qilish bilan tanishish;

3) muammolarni hal qilish qobiliyatini mustahkamlash.

Murakkab masala o‘zaro bog‘langan bir qator oddiy muammolarni o‘z ichiga oladi, shunda ba’zi oddiy masalalarning talab qilinadigan qiymatlari boshqalar uchun ma’lumot bo‘lib xizmat qiladi. Qo‘shma masalani yechish uni bir qancha oddiy masalalarga bo‘lish va ularni ketma-ket yechishdan kelib chiqadi. Shunday qilib, qo‘shma masalani hal qilish uchun ma’lumotlar va ular o‘rtasidagi bog‘lanishlar tizimini o‘rnatish kerak, unga muvofiq tanlash va keyin arifmetik amallarni bajarish kerak.

Har bir yangi turdagi murakkab topshiriqlar bilan ishlash metodikasi, ushbu yondashuvga ko‘ra, uch bosqichga muvofiq amalga oshiriladi: tayyorgarlik, tanishish, mustahkamlash. Har bir komponent muammosini hal qilish jarayoni bosqichma-bosqich amalga oshiriladi:

1. Topshiriq mazmuni bilan tanishtirish.

2. Muammoning yechimini izlash.

3. Yechim rejasini tuzish.

4. Yechimni yozib oling va javob bering.

5. Muammoning yechimini tekshirish.

Birinchidan, o‘qituvchi yoki o‘quvchilardan biri masalani o‘qiydi (birinchi o‘qish), keyin o‘quvchilardan masalani jimgina o‘qishlari so‘raladi, chunki o‘quvchilardan biri ovoz chiqarib o‘qiganda (ikkinchi o‘qish) hamma ham uning mazmuniga e’tiborini qarata olmaydi.

- Kim topshiriqni takrorlay oladi? (Boshlang‘ich sinf o’quvchilar matnni xotiradan takrorlaydilar - uchinchi o‘qish).

- topshiriqning sharti va savolini ajratib ko‘rsatish (to‘rtinchi o‘qish). Darhaqiqat, matn yana qayta tiklanmoqda.

- Biz nimani bilamiz? (beshinchi o‘qish, o‘quvchilar shartni takrorlaydi).

- Nima noma’lum? (Savol qayta ishlab chiqariladi).

Ko‘rib turganingizdek, maktab o‘quvchilarining harakatlari matnni besh marta takrorlashiga asoslanadi: avval ular ovoz chiqarib o‘qiydilar, keyin o‘zlariga, keyin qismlarga (shart va savol), ma’lum va noma’lumni ajratib ko‘rsatishadi.

Ushbu ishning natijasi matnni tushunish bo‘lishi kerak, ya’ni unda aks ettirilgan vaziyatni ifodalash. Ammo amaliyot shuni ko‘rsatadiki, muammo matnini qayta-qayta takrorlash uni tushunish uchun har doim ham samarali emas. O‘quvchilar masalani o‘qiydilar, uni takrorlaydilar, shart va savolni ajratib ko‘rsatishadi, “Muammoni tushundingizmi?” Degan savolga ijobiy javob berishadi, lekin uni mustaqil ravishda hal qila olmaydilar.

Bunday holda o‘qituvchi frontal suhbatni qisqa eslatma bilan to‘ldirish orqali Boshlang‘ich sinf o’quvchilarga yordam berishga harakat qiladi.

Xulosa

Shuni ta’kidlash kerakki, yechishning arifmetik usuli hamma uchun ham mavjud emas, chunki kichikroq o‘quvchining fikrlashi vizual-majoziy xususiyatga ega. Kichik maktab o‘quvchilarining o‘ziga xos tafakkuri, agar ular haqiqiy ob’ektlar bilan harakatlarga asoslanmagan bo‘lsa, u yoki bu muammolarni muvaffaqiyatli hal qila olishlarida namoyon bo‘ladi. Shuning uchun muammo hal qilinadigan harakatni ongli ravishda tanlash uchun muammoli vaziyatni tasvirlash kerak, shunda o‘quvchilar u yoki bu harakat nima uchun va nima uchun bajarilishini tushunadilar.

Matematika darsligiga kiritilgan birinchi masalalar bilan arifmetik usul yordamida “taxmin qilish” masalalarini yechish qobiliyatini rivojlantirish ustida ishlashni boshlash tavsiya etiladi, chunki ularda ma’lumotlar kam va muammoli - vaziyatni osongina tasvirlash mumkin.

Darslik oxirida taklif etilgan vazifalar alohida e’tibor va ijodiy yondashuvni talab qiladi. O‘qitishning aynan shu bosqichida muammolarni hal qilishda turli xil texnika va usullarni qo‘llash, tahlil qilish, fikr yuritish, taklif qilish va ushbu taxminlarni sinab ko‘rish, tegishli xulosalar chiqarish qobiliyati namoyon bo‘lishi kerak. Shuning uchun o‘qituvchi masalani yechishda ishni shunday tashkil qilishi kerakki, o‘quvchilar turli yechimlarni topib, ularni solishtirib, eng oson va oqilona variantni tanlab olishlari kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Toshpulatova M.I. Matematika 2. 2-sinflar uchun matematika fanidan elektron axborot-ta’lim resursi. № DGU 2016 0248
2. Axmedov M., Abduraxmonova N. Jumayev M.E. Birinchi sinf matematika darsligi. Toshkent. 2019 yil.
3. Burxonov S.va boshq. Uchinchi sinf matematika darsligi. Toshkent. “Sharq” -2019 .
4. Bikbayeva N.To‘rtinchi sinf matematika darsligi. Toshkent. “O‘qituvchi”-2017.
5. Smoleusova T.V. Muammolarni hal qilish bosqichlari, usullari va usullari // Boshlang‘ich maktab. – 2003. - No 12. – B. 62-67.
6. Boshlang‘ich umumiy ta'lim uchun federal davlat ta'lim standarti.
7. Xolidov M.M. Kichik maktab o‘quvchilarini matematik muammolarni hal qilishga o‘rgatish nazariyasi va amaliyoti // Boshlang‘ich maktab. – 2006. - No 9. – B. 54-60.

Jurnal haqida

“Tadqiq va tadbiq” ilmiy-uslubiy jurnali Fer-Teach MChJ tomonidan tashkil etilgan. Mazkur jurnal O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 2023 yil 3 mayda №078777 raqam bilan ro‘yxatga olingan.

ISSN 3030-3362

Jurnalda texnologiya sohasidagi ixtisoslashtirilgan jurnal bo'lib, texnik fanlarning turli sohalari: fizika, matematika, axborot texnologiyalari bo'yicha tadqiqot va ishlanmalarning barcha asosiy yo'nalishlarini qamrab oladi. Jurnalda tilshunoslik, o‘qitish metodikasi va texnika fanlarining rivojlanish tarixiga oid ilmiy maqolalar ham chop etiladi.

Manzil: 15010, Farg‘ona viloyati, Farg‘ona shahri, ko‘ch. Solima, 23/4, kvartira. 26
E-mail: chief_editor@rai-journal.uz
Veb-sayt: https://rai-journal.uz/
Tillar: o‘zbek, rus, ingliz, qoraqalpoq

О журнале

Научно-методический журнал «Исследования и внедрение» учрежден ООО «Fer-Teach». Данный журнал зарегистрирован номером № 078777 Агентством информации и массовых коммуникаций при Администрации Президента Республики Узбекистан от 3 мая 2023 года.

ISSN 3030-3362

«Исследования и внедрение» является специализированным журналом в области технологий и охватывает все основные направления исследований и разработок в различных областях технических наук: физика, математика, информационные технологии. Журнал также публикует научные статьи по языкознанию, методике преподавания и истории развития технических наук.

Адрес:150100, Ферганская область, г. Фергана, ул. Солима, 23/4, кв. 26
E-mail: chief_editor@rai-journal.uz
Сайт: https://rai-journal.uz/
Языки: узбекский, русский, английский, каракалпакский

About the journal

The scientific and methodological journal "Research and Implementation" was founded by Fer-Teach LLC. This journal is registered under number 078777 by the Agency for Information and Mass Communications under the Administration of the President of the Republic of Uzbekistan dated May 3, 2023.

ISSN 3030-3362

"Research and Implementation" is a specialized journal in the field of technology and covers all the main areas of research and development in various fields of technical sciences: physics, mathematics, information technology. The journal also publishes scientific articles on linguistics, teaching methods and the history of the development of technical sciences.

Address: 150100, Fergana region, Fergana city, Solima street, 23/4, apt. 26
E-mail: chief_editor@rai-journal.uz
Website: https://rai-journal.uz/
Languages: Uzbek, Russian, English, Karakalpak

DIQQAT!

Jurnal materiallaridan foydalanganda manbani ko‘rsatish kerak.
Maqola mualliflari maqolalar mazmuni va ularning nashr etilishi fakti uchun javobgardirlar.
Har doim ham mualliflarning fikrlari tahririyat nuqtai nazarini ifodalamaydi va nashr etilgan ma’lumotlarning haqiqiyligi uchun javobgar emas.
Jurnal tahririyati mualliflar va/yoki uchinchi shaxslar va tashkilotlarga maqolaning e’lon qilinishi natijasida yetkazilishi mumkin bo‘lgan zarar uchun javobgar emas.

ВНИМАНИЕ!

При использовании материалов журнала необходимо указывать источник
Авторы статей несут ответственность за содержание статей и за сам факт их публикации.
Редакция не всегда разделяет мнения авторов и не несет ответственности за недостоверность публикуемых данных.
Редакция журнала не несет никакой ответственности перед авторами и/или третьими лицами и организациями за возможный ущерб, вызванный публикацией статьи.

ATTENTION!

When using journal materials, you must indicate the source.
The authors of the articles are responsible for the content of the articles and for the very fact of their publication.
The editors do not always share the opinions of the authors and are not responsible for the unreliability of the published data.
The editorial board of the journal does not bear any responsibility to the authors and / or third parties and organizations for possible damage caused by the publication of the article